

Anteckningar från möte med Mölndalsåns vattenråd hos MölnDala i Forsåker den 20 maj 2022

Närvarande: Anders Enelund (M), Mölndals stad (ordf.)
Bengt Johansson (M), Härryda kommun (v. ordf.)
Gun Kristiansson (S), Mölndals stad
Ann Rane, Mölndals stad
Emma Pettersson Dolderer (C), Göteborgs stad
Inger Kjellberg, Kretslopp och vatten i Göteborg
Josefine Evertsson, Miljöförvaltningen i Göteborg
Michael Nilsson, Naturskyddsföreningen Härryda
Leif Lithander, Naturskyddsföreningen Mölndal
Ragnar Lagergren, Kontaktperson Länsstyrelsen Västra Götalands län
Malin Frisell, Kalkningssamordnare Länsstyrelsen Västra Götalands län
Göran Werner, Teknisk chef, Mölndals stad
Johan Lejonhun, MölnDala Fastighets AB
Monica Dahlberg, GÄVVF/Göteborgsregionen (GR), sekr.

1. Mötet öppnas

Ordförande Anders Enelund öppnar mötet.

2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

3. Föregående mötes anteckningar

Anteckningarna godkändes och läggs till handlingarna.

4. Meddelanden

- Vattenrådet har fått möjlighet att senast 15 juni inkomma med synpunkter om nytt vattenskyddsområden för Nedsjöarnas vattentäkt. Synpunkter skickas till Monica senast 9 juni.
- Vattenrådet har fått möjlighet att senast 23 juni yttra sig över DP för Bråta ängar. Ska vattenrådet lämna yttrande? Ja, ligger nära Rådasjön, bäcken är öringförande så viktigt behålla träd för skuggning och minimera påverkan från dagvatten. Synpunkter skickas till Monica senast 16 juni.

- Ragnar meddelar att regeringens prövning av Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ska göras senast den 30 juni.

Detta är sedan mötet klart då regeringen fattade beslut den 9 juni. Regeringens prövning leder inte till någon ändring av åtgärdsprogrammet. Pressmeddelande utsänt till vattenrådet.

- Vattenmyndigheten bjuder in till Nätverkscafé den 9 juni, inbjudan vidarebefordrad till vattenrådet.
- Vattenrådets dag hålls den 27-28 september. En halvdag den 27/9 i Göteborg och en halvdag 28/9 i fält vid Sävån.
- Länsstyrelsen utökar sina elfisken inom Mölndalsåns ARO och provtar 8 lokaler 2022. 2021 var resultaten dåliga i Risbohult som är Natura 2000 och Naturresevat.
- Länsstyrelsen går igenom synpunkterna som inkommit på nulägesbeskrivningen av Mölndalsån inom NAP. Flera har lämnat synpunkten att det troligen inte alls varit stop för fisk att vandra upp för Kvarnbyfallen. Mer info under pkt 6.

5. Fortsatt diskussion om kalkning inom Mölndalsåns ARO – Malin Frisell, Länsstyrelsen

Det har framförts en oro från Mölndalsåns fiskeråd över att kalkningsplanen inte är tillräckligt bra, med fokus för långt ner i systemet, och att det kan medföra en försämring av pH och alkalinitet inom Mölndalsåns avrinningsområde.

Malin Frisell från Länsstyrelsen informerar om att kalkning kommer att genomföras i S Härsjön under 2022 vilket möjliggjorts genom bidrag från Härryda kommun. Totalt kommer 212 ton spridas vartannat år. Kostnaderna har dock stigit mycket både för råvara och spridning, mycket p g a höjda bränslepriser.

Målområden får sänkta pH-mål. Nu 6,0 men går ner till 5,6. Finns flodpärlmussla är dock målet 6,2.

Generellt är förhållandena inte så dåliga i Mölndalsåns åtgärdsområde. Alkaliniteten är inte låg men pH kan sjunka ibland vid regn. Risk för försämring finns dock om skogsområden skulle avverkas. Mindre sjöar högre upp i systemet som Sturven och L Härsjön är inte prio 1 under 2022. Man ser dock ett förbättringsbehov i Tubbaredbäcken och Fäsjöbäcken.

Sjöarna provtas 2 ggr/år och vattendragen vid högflöde (ca 6 ggr/år om det inte är torrt). Mätdata från kalkeffektuppföljning finns tillgängliga hos SLU (Miljödata MVM).

Josefine frågade om hur man arbetar för askåterföring som finns som åtgärd i VISS? Om GROT (grenar och toppar) lämnas kvar, vilket ofta görs, finns inget behov av aska. Ska aska läggas ut måste den vara ren.

Vid frågor kontakta: malin.frisell@lansstyrelsen.se eller mikael.cremle@lansstyrelsen.se.

6. Regleringsmodell för Mölndalsån – Göran Werner och Ann Rane, Mölndals stad

Översvämningsåtgärder pågår. Ingen justering av regleringsmodellen kommer att göras innan det är klart. Vill gärna ha in synpunkter från vattenrådet. Viktigt koppla regleringens påverkan till bedömningsgrunderna för god vattenstatus.

Ett provfiske lika det som genomfördes av Göta älvs vattenvårdsförbund 2015 kommer att genomföras även 2022. Viktigt att resultaten kopplas ihop med arbetet inom NAPen.

Michael informerar om att Naturskyddsföreningen lämnat in ett eget yttrande över nulägesbeskrivningen som tagits fram inom NAP.

Faktorer som påverkar långsgående i vattendragen finns oftast med men det är viktigt att även de tvärgående faktorerna i svämplanen fungerar för t ex gäddornas lek.

Viktigt att pågående arbeten (vid t ex Stensjö dämme) tydliggörs/noteras i rapporter från undersökningar som genomförs nu, då de kan ge missvisande resultat som inte är jämförbara med andra undersökningar.

Michael visar några gamla illustrationer på hur Kvarnbyfallen kan ha sett ut förr i tiden. De visar att fallen var mycket bredare, vilket borde betyda att flödena var mindre starka, och att lax kan ha haft möjlighet att vandra upp. Kan finnas teckningar även efter John Hall d.y. Leif tipsade om att det även kan finnas dokumentation från t ex Råda säteri att infångad lax sålts.

Tidigare var ån mycket påverkad av olika kemikalieutsläpp från industrier. Dessa industrier finns dock inte kvar längre.

7. Ansökan om LOVA-bidrag för Åtgärdssamordnare för Mölndalsåns avrinningsområde

Ett förslag till ansökan om LOVA-bidrag för en Åtgärdssamordnare var utskickad innan mötet. Den godkändes och vattenrådet (gm Monica) skickar in den till Länsstyrelsen snarast. Monica informerade om att Göta älvs vattenråd skickat in en liknande ansökan och man har där fått information från Länsstyrelsen att de inte kommer att lämna besked förrän i höst, vilket nog gör det troligt att inte heller Mölndalsåns vattenråd får besked innan dess.

Härryda kommun har lämnat en instruktion till sina representanter i vattenrådet att de ska verka för att den föreslagna åtgärdssamordnaren anställs av Härryda kommun. Kommunstyrelsen har beslutat om en inriktning att kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med vattenkvalitetsfrågor. Det finns också ett behov i kommunen att arbeta med klimatanpassning, där mycket kommer att röra höga vattenstånd och skyfall. En stor del av Mölndalsåns vattensystem går genom Härryda kommun. Förvaltningen bedömer därför att det finns vinster med att åtgärdssamordnaren anställs inom kommunen. Som ett led i detta föreslår förvaltningen att kommunen ska föreslå och driva att den föreslagna åtgärdssamordnaren för Mölndalsåns vattenråd anställs av Härryda kommun. Kopplingen till ansökan om LOVA-bidrag saknas så det är oklart om kommunen kan tänka sig att anställa en åtgärdssamordnare utan att detta bidrag ges till vattenrådet.

8. Rapportering från vattenrådets pågående projekt, vad har hänt sedan sist?

- Politikerutbildning (Michael, Emma, Torbjörn, Stig & Niklas)

Presentation vid KS i Härryda den 13 januari. Den gick bra och det kom bra frågor. Michael drog presentationen för vattenrådet.

Nu börjar kommunerna ha fysiska/hybrid KS-möten och de som är ansvariga i övriga kommuner bör boka upp tider för presentationer även där.

De som utsetts från respektive kommun är: Anders E (Möln dal), Sassi W (Bollebygd), Robert B (Lerum, bör kanske samordnas med info från Säv eåns vattenråd) och Emma D (Göteborg). De får i uppdrag att boka in tid för vattenrådet på kommande KS/KF med tid på ca 20-30 minuter.

Kanske bör politiker från samtliga kommuner bjudas in till bussresa inom Mölndalsåns AR till våren?
- Möten med tjänstepersoner (Michael, Emma, Torbjörn, Stig & Niklas/Matilda)

Avvaktar med att boka in träffas med kommunernas tjänstepersoner tills efter vi har träffat politikerna.
- Rapport från projekt:
 - Skyltprojekt (Michael, Emma, Elisabet, Josefine (Göteborg) & Monica).

Michael har varit ute och tittat på lämpliga platser att sätta upp skyltarna rent konkret; vilken stolpe etc.

Vid nya bron vid Gårda dämme sätts skylten upp på stolpe som en gatuskylt. Vid ICA Maxi ska en sittrappa byggas vilket vore en lämplig plats för en skylt.

Svårt komma framåt med tryck av skyltar när Emma är föräldraledig.
 - Vattendragsvandring under Västerhavsveckan

Vattenrådet har fått frågan från VGR om man kan tänka sig att även i år ha en vattendragsvandring under Västerhavsveckan. Vattenrådet har hållit i dessa sedan 2019. Det går att söka bidrag från VGR som kan finansiera 50%.

Michael kan tänka sig att göra detta även i år.

Monica har enligt uppdrag från vattenrådet skickat in en ansökan om bidrag till VGR.

Sedan mötet har ansökan om bidrag godkänts av VGR.

Finns bäver i området runt Gårda dämme. Olycklig gallring av träd vid ån stoppad av Park- och naturförvaltningen.

9. Övriga planerade aktiviteter/projekt för vattenrådet inkl. idébank för framtiden.

- Planerade
 - Vandring längs Mölndalsån nära GR.
Planeras in för nästkommande möte den 26 augusti.
 - Besök vid Stensjödämme (hans inte med vid detta möte)
 - Viktigt att fortsatt utveckla samarbetet med kommunerna, t ex genom att svara på kommunernas ÖP.
Vattenrådet har nyligen svarat på remiss för Mölndals ÖP.

10. Bordet runt – Information och reflektion från vattenrådets representanter om vad som är på gång i de olika kommunerna/organisationerna som berör Mölndalsåns ARO (Stående punkt)

Härryda

Bengt är ordförande i det nya bolaget Härryda Vatten och Avfall AB. Arbetar med överföringsledningar till nya vattenverket i Hindås. Bollebygd vill skicka sitt avlopp till Gryaab via Härryda, förhandlingar pågår. Gryaab investerar 4-6 miljarder på nytt avloppsreningsverk. Härryda växer.

Göteborg

Josefin informerar om att kanalmurarna längs Fattighusån och Hamnkanalen till Rosenlund ska renoveras. Detta kommer att innebära påverkan på vattenkvaliteten, Svårt bedöma den kumulativa effekten av alla vattenverksamhetsärenden i Mölndalsån.

Inger informerar om att leverans av kemikalier till vattenverken är osäkra.

Emma informerar om att ny ÖP och budget snart tas i KF.

MölnDal

Slutlig dialog sker med Länsstyrelsen efter deras samråd om vattenskyddsområde Rådasjön och Norra Långvattnet. Beslut förväntas i höst.

Förslaget till lokalt åtgärdsprogram för Kålleredsbäcken tas upp i KS snart.

Arbetar med inkomna synpunkter på Översiktsplanen.

11. Hemsidan www.vattenradivast.se/molndalsans-vattenrad (Stående punkt)

Monica uppmanar att komma in med synpunkter och förslag till ny information att lägga upp på hemsidan, går bra att göra även mellan mötena om man kommer på något.

12. Övriga frågor

Nulägesbeskrivning NAP, se punkt 6.

13. Nästa möte

Nästa möte blir den 26 augusti 2022 på GR. Inkluderar även en vandring längs Mölndalsån vid Gårda.

Presentation om MölnDalas projekt vid Forsåker inkl visning av området.

Johan Lejonhult från MölnDala Fastighets AB presenterade det arbete som planeras inom Forsåkerområdet och följde med de som ville på en visning.

Johans presentation bifogas anteckningarna.

/Monica Dahlberg, sekr.